

КЮФТЕТА И СЕБЕРЕАЛИЗАЦИЯ

Едно е сигурно – щом драматизмът на Яна е жив, значи тя също е жива. Това дава известна надежда. Да я измъкна от гардероба тази прашасала скитница, да я изтупам и да лъснат всичките ѝ цветове. Пък да видим дали животът няма да стане по-хубав.

Решително и смело отварям вратите на гардероба. Но Яна не е вътре. Вътре – като мъртви птици с увесени крила – висят едни дрешки, висят едни цветове. Обаче не ми носят радост и това е! Това не е Яна, това са нейните костюми, нейните драматични превъплъщения. Един по-внимателен поглед и става ясно, че превъплъщението е само едно – мениджърката Яна. Рокли в черно и сиво. Сака в черно. Тук някое цвете и набор, там точки и плисе. И всичко внимателно подбрано, че да е елегантно, но да не очертава твърде много. Без деколтета, без прозрачни дантели, без тънки презрамки. Тук-таме някой змийски принт и това е най-смелото, което може да открие човек в този гардероб. На Венерата ми изведнъж ѝ се доплаква.

– Къде са ти дънките, Яна? Къде са фланелките, кецовете, джапанките, късите поли, фриволните ризи, шармантните шалове, висящите обеци?

Не знам. Да кажем, подозирам. Има един отговор, намира в мен, но го усещам остър и неудобен. Затръшвам вратите на гардероба и въздъхвам изключително дълбоко. Не ми трябва да се преобличам. Най-подходящият костюм за самосъжаление е пижамата.

И сега какво? Събота е. Децата спят, съпругът чете книга и се смее. Когато се смее, знам, че чете Тери Пратчет. Когато е сериозен – някоя кримка. И аз обичах да чета в леглото сутрин, да се излежавам, да чета криминални романи, поезия. Дори пишех поезия. И проза. Само дето нещата се променят. И това е нормално. Животът те лашка наляво-надясно, докато не се окажеш в капан. Ако си истински творец, няма ли поне да опиташ да сътвориш свой собствен живот? Поради туй, че е събота, и съм творец, решавам да се фокусирам върху семейния си живот.

– Днес ще излезем всички заедно. Ще обядваме и ще се забавляваме. – И тримата ме гледат с празен поглед, като трима глупаци, които въобще не се сещат за какво става дума.

След известно време най-малкият и най-глупав от триото изтърсва:

– Ама защо? Аз искам да си играя на компютъра.

Готова съм да избухна, от което всички се страхуват. И ми личи.

– Трябва ли наистина? И тук ни е добре – с молба в очите ме поглежда съпругът.

– И аз съм си добре въщи. Може да си поръчаме KFC – налива масло в огъня и другото ми отроче.

Е, как да не избухна?! Аз защо се бяхтя като идиот и се подлагам на такъв стрес? За да изкарам пари за семейството – за обучението на децата, за вноските за жилище, за почивките на гръцкото море... И накрая, когато искам нещо толкова просто като да отида на обяд със същото това семейство, получавам това?! Толкова е несправедливо и неблагоприятно. Толкова... ми причернява, че... в крайна сметка избухвам и заливам семейството си с огнена лавина от обвинения. Тримата гледат в пода и мълчат. Това е още едно доказателство, че виновните са те, а аз – невинна и онеправдана. Накрая, разбира се, става моята – всички са съгласни да обядваме навън.

В ресторанта полагам неимоверни усилия да релаксирам и да се наслажда на времето със семейството си. Само дете те не полагат никакви усилия. Никой не говори. Мълчат и поглъщат с очи отворените менюта все едно са най-интересното четиво на света. Почти се изнервям, докато сервитьорът ни взима поръчката – никой не е напълно сигурен какво точно иска. Говорят тихо, под носа си, и ми се налага да повтарям и препредавам несигурните им избори. То пък едни избори... Кюфтета. Пържени картофи. Кола. За това ли беше цялото това четене? Това го имаше в кварталната бира-скара от времето, когато аз бях на тяхната възраст. Не сме ли вече в друг век? Накрая менютата изчезват. Да ги видя сега какво ще четат.

Те пък измъкват мобилните телефони. Но аз съм по-бърза. Святкам предупредително с очи и през стиснати зъби процеждам: „Ааа, не!“, след което телефоните изчезват обратно в джобовете. Това е моето време със семейството ми. Искam тяхното внимание. Имам право да искам, нали? Искam да бъде правилно разбрана! Не просто разбрана, а правилно разбрана. Защо усещам в мълчанието им несъгласие? Защо усещам в присъствието им на масата някаква липса? Това ме тревожи, а и без друго съм разтревожена. Уикендите са, за да си почине човек, нали? Да се наслади на пълноценния си живот. Защо аз НЕ МОГА?!

– Вижте сега – започвам аз, – съжалявам, че ви се развиках, но искам да знам дали сте разбрали защо го направих.

Мълчание. Съпругът ми ме гледа с поглед, в който се чете само: „Моля те, хайде не мъчи децата“. Правя се, че не забелязвам.

– Слушам.

Мълчание.

– Хайде де! Толкова ли е трудно?

Мълчание. Усещам как черни облаци разочарование започват да превземат пространството в мен. Онова пространство, което грижливо отделих за наслаждение на времето със семейството. Искam да избухна. Искam да се овладеея и да не избухна. Искam

да си тръгна. Искам да не съм идвала. Искам да съм тук и да се опитам да съм щастлива. Ще избухна. Не, няма. Не искам... Искам...

– Мамо ти чувала ли си за пирамидата на Маслоу?

Я, някой проговори! Поглеждам момчето си в очите. Те се усмихват, но лицето му е сериозно. Поне не изглежда увреден от моите настроения. Той е син номер две, на 14 години е и детската благост все още не е изчезнала в черната яма на пубертета, която поглъща детето, и изплюва нещо космато и ръмжащо с мутиращ глас. И с речник, в който преобладават думи като „споко“ и „въ тъ фъ“. Плаши ме тази перспектива – за пубертета на втория ми син. Едвам преживях това с първия, даже сагата още не е приключила, независимо че вече почти четвърт век с него спорим и се обичаме с една и съща ярост. Разбира се, още повече ме плаши фактът, че ще минавам през същото упражнение и трети път – с най-малкото ми момче, моя доведен син, с който всичко е много по-сложно, отколкото с родните. Ах, нелека е моята съдба... Но трябва да запазя самообладание на всяка цена. Трябва да съм нормална. Също на всяка цена.

– Разбира се, че съм чувала. Какво общо има пирамидата на Маслоу с мен?

– Ами виж сега – това, което ти искаш от нас е себerealизация. Ти си родила брат ми много млада. Ако го беше родила, когато си родила мен, а мен ме беше родила десет години по-късно и след това да си вземеш него – и сочи към доведения си брат – сега щеше да си към 60 години и себerealизацията щеше да е по-възможна. Ама сега няма как да ти я дадем. Много сме малки още. Просто не можем.

Да плача ли или да се смея. Не правя нито едно от двете. Замислям се, прозряла най-накрая, че моят живот изглежда различен, и е различен в очите на децата ми, в очите на съпруга ми и в моите собствени очи. Там, където аз виждам ядрен саморазпад и неистов стремеж към щастие, което семейството е длъжно да ми осигури, моят син видя копнеж към себerealизация. Кой свят е верен? Всички или нито един? Колко са мъдри децата понякога. Това, разбира се, е интересен и нестандартен прочит на Маслоу от един кандидат-тинейджър, и аз, като Родителят с главно „Р“, имам правото и властта да го пренебрегна и да натиря малкия философ там, където му е мястото. Но не го правя, защото го обичам. Защото с облекчение усещам, че съм обичана. Просто всеки има свой собствен живот и стремежи. Всеки има право да търси реализация – на 48 или на 14. Не намирам думи, с които да отговоря. Просто сълзите ще се търкулнат по бузите ми и аз мигам, мигам, мигам, за да ги задържа в очите си. Защото сервитьорът сервира храната и не искам да си помисли, че това наглед нормално семейство е закъсало с една истерична майка.

После съпругът ми хваща ръката ми. Разгъва пръстите, които стискат смачкана на топче салфетка, и казва:

– Хайде да обядваме. Кюфтетата изглеждат вкусни.

– Да, вкусни са! – с неочакван ентузиазъм чурулика най-малкият, който при обикновени обстоятелства е злояд. Но обстоятелствата не са обикновени. Едно е сигурно – ще избухна, но никой не знае дали ще е в крясъци или сълзи. Дори аз. И добавя:

– А как мина със студените жени?

– Какви студени жени?

– Ами онези, Women Who Cold²³. Дето закъсня онзи ден, защото им прави събитие. Избухвам. Най-неочаквано – в смях.

²³ В превод: студен. “Cold” е омофон на “code”, което в програмирането означава код, писане на програмен код. Women Who Code е име на международна организация, която подкрепя жените, които програмират.